

Obsah

1.	Označování hliníku a jeho slitin	3
1.1	Označování hliníku a slitin hliníku podle ČSN EN	4
1.2	Označování hliníku a jeho slitin podle ČSN	5
2.	Vlastnosti hliníku a jeho slitin	6
2.1	Fyzikální vlastnosti hliníku	7
2.2	Chemické vlastnosti.....	8
2.3	Mechanické vlastnosti hliníku	9
3.	Teoretické principy krystalizace kovů.....	13
4.	Zlepšení vlastností hliníku a jeho slitin	21
4.1	Změna chemického složení slitiny.....	21
4.2	Vliv rychlosti krystalizace	22
4.3	Vliv prvků na krystalizační zárodky.....	23
4.4	Vliv prvků na vlastnosti hliníkových slitin.....	30
4.5	Světový trend aplikace některých prvků.....	34
5.	Zpevňování trvalou deformací za studena	35
6.	Tepelné zpracování hliníku a jeho slitin	38
6.1	Žihání	38
6.2	Vytvrzování.....	41
6.3	Příčiny a změny mechanických vlastností po tepelném zpracování	44
6.4	Doporučené parametry tepelného zpracování	54
7.	Příčiny vzniku zbytkových napětí a metody jejich určení.....	55
8.	Metody určení zbytkových napětí	58
9.	Dostupné informace a získané experimentální hodnoty	63
10.	Metody analýz havárií a vad polotovarů ze slitin hliníku	66
10.1	Metody analýzy vad	68
10.2	Základní pojmy fraktografie	69
10.3	Kriteria hodnocení lomů.....	71
11.	Základy teorie tvárného porušení.....	75

12.	Základy teorie únavového porušení	78
12.1	Příklady havárií a vad polotovarů z hliníkových slitin	83
13.	Nové trendy v tepelném zpracování hliníku a jeho slitin	90
13.1	Vliv tepelného zpracování na korozní odolnost.....	90
13.2	Optimalizace tepelného zpracování.....	91
14.	Moderní oceli pro lisovací nástroje	92
14.1	Principy moderního tepelného a chemicko-tepelného zpracování.....	93
14.2	Moderní oceli pro práci za tepla	102
14.3	Rychlořezné oceli	104
14.4	AHSS (Advanced High –Strength Steels)	105
14.5	Životnost nástrojů pro práci za tepla a příčiny jejich poškození.....	105
15.	Aplikována fraktografie u nástrojů z ocelí	109
15.1	Základní pojmy křehkého porušení.....	109
15.2	Teoretická a reálna pevnost ocelí	115
15.2.1	Mikroporuchy - mikrotrhliny.....	116
15.2.2	Dislokační teorie	118
15.3	Aplikace metalografie a fraktografie při řešení životnosti nástrojů	120

Základy zpracování slitin hliníku

Recenzovali:

prof. Ing. Ivan Lukáč, CSc., Dr. h. c.

prof. Dr. Ing. Libor Beneš, Ph.D.

© 2017 Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

ISBN 978-80-7561-090-4